

2019

RAPORT ROCZNY

Stowarzyszenie im. Jana Karaskiego

ul. Planty 7, 25-508 Kielce

www.jankarski.org.pl

e-mail: biuro@jankarski.org.pl

tel.: 577 809 333

LIST PREZESA STOWARZYSZENIA

Dziękuję za miniony rok!

Stowarzyszenie im. Jana Karaskiego w roku 2020 obchodzi **15-lecie działalności**. Za nami czas wypełniony wieloma działaniami w przestrzeni kulturalnej i duchowej miasta.

Przedstawiam dokonania Stowarzyszenia z minionego roku, które **nie byłyby możliwe bez wsparcia finansowego naszych Darczyńców**. Za wszystkie wpłaty i pomoc w imieniu własnym i całego zespołu Stowarzyszenia **serdecznie dziękuję**.

W listopadzie i grudniu tego roku złożyłem dwie zagraniczne wizyty – w Stanach Zjednoczonych i Izraelu, gdzie uczestniczyłem w ważnych wydarzeniach dotyczących pamięci, pojednania i Kielc. Spotkania cieszyły się ogromnym zainteresowaniem. Miałem możliwość opowiedzenia, jak w Kielcach mierzymy się z trudną pamięcią o pogromie z 1946 roku. **Doświadczenie to odbierane jest jako uniwersalne przesłanie, które może być inspiracją dla każdego człowieka.**

Mam nadzieję, że możemy liczyć na dalszą współpracę i Wasze wsparcie.

Bogdan Białek
Prezes Stowarzyszenia im. Jana Karaskiego

SPIS TREŚCI

WARSZTATY EDUKACYJNE DLA MŁODZIEŻY s. 5	STUDIUM "ABC JUDAIZMU I KULTURY ŻYDOWSKIEJ" s. 6	OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA WARSZTATOWA DLA NAUCZYCIELI s. 7	STAŁA WYSTAWA O POGROMIE W 1946 R. s. 8
NOWA WYSTAWA O POGROMIE W 1918 R. s. 9	WIZYTY GRUP Z POLSKI I ZZA GRANICY s. 10	73. ROCZNICA POGROMU KIELECKIEGO s. 11	OBCHODY INNYCH ROZNIC s. 12
FESTIWAL LITERATURY FAKTU I POEZJI s. 13	CYKL WYKŁADÓW "IDEE XXI WIEKU" s. 14	PRACOWNIA SPOŁECZNA "PLANTACJA" s. 15	PLANY NA ROK 2020 s. 16

W 2019 roku przeprowadziliśmy 120 warsztatów dla młodzieży i 50 dla dorosłych.

W naszym Instytucie odbyło się ponad 40 otwartych spotkań z pisarzami, naukowcami i artystami. Zorganizowaliśmy ogólnopolską konferencję dla nauczycieli i festiwal czytelniczy.

We wszystkich tych wydarzeniach uczestniczyło ponad 6500 osób.

POMÓŻ NAM ZMIENIAĆ ŚWIAT!

Działania Stowarzyszenia są możliwe tylko dzięki wsparciu donatorów.
Możesz zostać jednym z nich!

Numery kont, na które można wpłacać darowizny, by wspomóc naszą działalność:

Dla przelewów krajowych: 28 1910 1048 2116 2981 3042 0001

Dla przelewów zagranicznych:

w PLN: PL28 1910 1048 2116 2981 3042 0001

w USD: PL71 1910 1048 2116 2981 3042 0003

Santander Bank Polska S.A.

Swift Code: WBKPPLPP

Możesz przekazać nam 1% podatku!

KRS: 0000230415

**WESPRZYJ
ONLINE**

WARSZTATY EDUKACYJNE DLA MŁODZIEŻY

Abraham Adler
Israel Ajzenberg
Eliasz Albit
Israel Baruch
Chaim Bazyła
Bajla Gertler
Bajla Gurzica
Pola Gutworska
Gosia Duzka
Lejzor Harenski
Abraham Wierzbicki
Henka Wajnsz
Wandera nieznana imienia
Wandera nieznana imienia
Fajwel Szerman
Zofia Zyberberg
Kacela Zingberg
Nahali Szerman
D. Szerman
Mojżesz Wierzbicki
Rendel Mikolajewski

Uczymy szacunku dla drugiego człowieka – mając w pamięci tragiczną historię Żydów kieleckich przypominamy, że **wielkie zbrodnie zaczynają się od zwykłych stereotypów i obraźliwych słów**. W organizowanych przez nas warsztatach uczestniczą studenci oraz uczniowie. Zajęcia prowadzimy zarówno w siedzibie Stowarzyszenia, jak i w placówkach edukacyjnych.

W 2019 roku przeprowadziliśmy 120 warsztatów dla ponad 3000 uczestników.

Realizacja bezpłatnych warsztatów międzykulturowych dla młodzieży z Kielc była możliwa dzięki projektowi finansowanemu przez Urząd Miasta.

STUDIUM ABC JUDAIZMU I KULTURY ŻYDOWSKIEJ

Kontynuowaliśmy też zajęcia w ramach naszego autorskiego studium „ABC judaizmu i kultury żydowskiej”. Do czerwca 2019 ponad 80 osób uczestniczyło w wykładach prowadzonych przez polskich rabinów. Grupa podstawowa poznawała główne zasady judaizmu, natomiast grupa zaawansowana studiowała teksty talmudyczne i słowa mistrzów chasydzkich.

W drugim półroczu studium przybrało formę serii warsztatów, dotyczących m.in. cmentarzy żydowskich, języka hebrajskiego, kuchni Żydów aszkenazyjskich i sefarydzkich czy pamięci o społecznościach żydowskich. Do udziału w 10 warsztatach, które w większości składały się z kilku spotkań, zgłosiło się ponad 100 osób.

Organizacja studium była możliwa dzięki wsparciu Fundacji im. Róży Luksemburg w Polsce.

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA WARSZTATOWA DLA NAUCZYCIELI

7 i 8 czerwca 2019 r. ponad 30 nauczycieli z całej Polski uczyło się **praktycznych umiejętności reagowania na przejawy antysemityzmu w szkole**. Zajęcia prowadzili Bogdan Białek – prezes Stowarzyszenia im. Jana Karłowicza, Arkadiusz Walczak – dyrektor Warszawskiego Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń, Małgorzata Rusiłowicz – edukator, trener dialogu międzykulturowego oraz dr Dorota Krzemionka – redaktor naukowy Magazynu Psychologicznego „Charaktery”. **Propozycja spotkała się z ogromnym zainteresowaniem: zgłosiło się ponad 100 nauczycieli z całego kraju.**

Konferencja została zorganizowana **dzięki wsparciu Funduszu Obywatelskiego, zarządzanego przez Fundację dla Polski.**

STAŁA WYSTAWA O POGROMIE 1946

Dzięki otwartej w 2016 roku wystawie „Wspomnijcie na minione dni” zwiedzający mogą poznać najważniejsze informacje o pogromie kieleckim, przeczytać dokumenty archiwalne, a także – przy użyciu multimedialnych – wysłuchać świadectw osób ocalałych z tragedii z 4 lipca 1946 roku.

NOWA WYSTAWA O POGROMIE W 1918 ROKU

W tym roku wzbogaciliśmy naszą stałą wystawę o salę poświęconą **pierwszemu pogromowi w Kielcach z 11 listopada 1918 roku**. Na ekspozycję złożyły się reprodukcje unikatowych, archiwalnych dokumentów i zdjęć. Pokazaliśmy **społeczny i polityczny kontekst antyżydowskich rozruchów**, które miały miejsce w Kielcach w pierwszych dniach po odzyskaniu przez Polskę niepodległości.

Chwili refleksji po zwiedzeniu wystaw służy „**Pokój błogostawieństw**” – przestrzeń wyciszenia, w której ustawiono m. in. zwój Tory pochodzący z przedwojennej kieleckiej synagogi.

WIZYTY GRUP Z POLSKI I ZAGRANICY

Dom przy ul. Planty 7/9 jest symbolem radzenia sobie Kielc z trudną przeszłością. Nasi goście spotykając się z Bogdanem Białkiem i oglądając film „Przy planty 7/9”, mogą porozmawiać i posłuchać o doświadczeniach związanych z działalnością Stowarzyszenia.

W 2019 roku odwiedziły nas 32 grupy, a więc ok. 1680 osób z Polski, Izraela, USA i innych krajów. Wystawę odwiedziło też ponad 350 osób prywatnych, w tym ok. 150 osób z Polski oraz ok. 200 osób z zagranicy, głównie z Izraela, USA i Niemiec, ale też z Japonii czy Holandii.

73. ROCZNICA POGROMU KIELECKIEGO

Za swój obowiązek Stowarzyszenie uważa coroczne **upamiętnienie ofiar pogromu kieleckiego**. Na obchody tegorocznej, **73. rocznicy**, złożyły się następujące wydarzenia: otwarcie nowej wystawy, wykład rabina Alana Isera o relacjach chrześcijańsko-żydowskich, dyskusja o **formach i sensie pamięci** z udziałem przedstawicieli kieleckiego świata kultury oraz prof. Stanisława Obirka, a także **Marsz Pamięci i Modlitwy**, w którym uczestniczyli goście z Polski i z zagranicy.

OBCHODY INNYCH ROZNIC

Pamiętamy także o innych rocznicach, związanych z historią kieleckich Żydów. Pamięć 45 dzieci żydowskich, zamordowanych przez Niemców 23 maja 1943 roku, uczciliśmy z ponad 50-osobową grupą kieleckiej młodzieży. By przypomnieć o męczeńskiej śmierci ponad 20 tysięcy żydowskich mieszkańców Kielc w sierpniu 1942 roku, przygotowaliśmy wystawę w przestrzeni miasta, uroczystość z udziałem młodzieży z Izraela, a także zorganizowaliśmy pielgrzymkę pamięci do Treblinki, w której wzięło udział kilkadziesiąt osób.

FESTIWAL LITERATURY FAKTU I POEZJI

Sztandarowym wydarzeniem organizowanym przez Stowarzyszenie stał się Festiwal Literatury Faktu i Poezji, który w tym roku przebiegał pod hasłem „**Dialog przeciw nienawiści**”. Przez cały miesiąc nasz Instytut był miejscem dyskusji o **dziedzictwie Okrągłego Stołu oraz o tym, czym jest dialog**. Punktem wyjścia były książki zaproszonych autorów. Wśród nich znaleźli się m.in. Olga Tokarczuk, Adam Michnik, o. Ludwik Wiśniewski, Józef Hen, Ewa Lipska i Michał Rusinek.

W16 spotkaniach uczestniczyło **prawie 1300 osób**, a transmisje internetowe dotarły do ponad 7 tysięcy odbiorców.

Festiwal odbył się dzięki wsparciu Fundacji im. Stefana Batorego oraz dzięki zbiorce publicznej na portalu Zbiorka.pl, w której wzięło udział ponad 100 osób.

CYKL WYKŁADÓW IDEE XXI WIEKU

W 2019 roku zorganizowaliśmy cykl spotkań „Idee XXI” wieku. Były one okazją do zrozumienia **współczesnych zjawisk społecznych i kulturowych**, które tłumaczyli wybitni intelektualiści, m.in. prof. Paweł Śpiewak, prof. Aleksander Smolar, prof. Stanisław Obirek, prof. Edward Nęcka. W spotkaniach wzięło udział ok. 500 osób.

Organizacja cyklu była możliwa **dzięki wsparciu Fundacji im. Róży Luksemburg.**

PRACOWNIA SPOŁECZNA "PLANTACJA"

Tworzeniu przestrzeni spotkania w kamienicy przy ul. Planty 7/9 służy ponadto **Pracownia Społeczna Plantacja**. W swobodnej atmosferze klubokawiarni odbywają się dyskusje dotyczące literatury, psychologii i sposobów radzenia sobie z codziennością. Z przestrzeni tej korzystają przedstawiciele **różnych organizacji pozarządowych** działających w Kielcach, m.in. KOD Świętokrzyski, Fundacja Pestka, Towarzystwo Kultury Świeckiej.

PLANY NA ROK 2020

Rok 2020 to dla nas czas nowych szans i nowych możliwości. Dzięki wsparciu donatorów i partnerów będziemy kontynuować naszą działalność edukacyjną, upamiętniającą i kulturalną.

Chcemy przeprowadzić jeszcze więcej **warsztatów dotyczących szacunku i godności człowieka**. Planujemy **serię konferencji dla nauczycieli** o reagowaniu na przejawy antysemityzmu w szkole, które będą się odbywały w całej Polsce. Na kwiecień przygotowujemy **konferencję dotyczącą praw człowieka**. Przez cały rok odbywać się będą **spotkania w ramach studium „ABC judaizmu i kultury żydowskiej”**.

W dalszym ciągu będziemy upamiętniać ofiary pogromu z 1946 roku, pomordowane przez Niemców dzieci żydowskie oraz zagładę getta kieleckiego. W tym ważnym dla nas roku zorganizować **Szabat** – cykl wydarzeń religijno-kulturalnych, na który składają się modlitwy, dyskusje, wystawy, koncerty i spektakle poświęcone kulturze żydowskiej. W grudniu planujemy kolejne **Kieleckie Spotkania Chrześcijańsko- Żydowskie**.

Instalacją w przestrzeni miejskiej chcemy uczcić pamięć o ofiarach getta kieleckiego. Na cmentarzu żydowskim zamierzamy umieścić **tablicę** przypominającą o wszystkich – także nieżydowskich – ofiarach rozstrzeliwań niemieckich, które miały tam miejsce.

W miarę możliwości będziemy stale **poszerzać i unowocześniać nasze ekspozycje**.

WSPARLI NAS:

Urząd Miasta Kielce

Fundusz Obywatelski

**FUNDACJA
im. RÓŻY
LUKSEMBURG**

**FUNDACJA
BATOREGO**
IM. STEFANA